№ 165 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

הײנט 6 זייטען

לאדזער טאגעבלאט

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פיעטריקאווער 16.
טעלעפאנען פון: רעדאקציע 10057, פון אדמיניסטראציע 10047.

דאנערשטאג, כ"א תמוז פ' פינחס תר"צ | 17 lipca 1930 r. | 23-טער יאהרגאנג

כוואליע פון עקסצעסען אויף יודען אין רומעניען

פויערים אנגעפיהרט פון פאפען טרייבען ארויס די יוד. פון זייערע וואוינונגען

וו י ן, 16 יולי (יט"א) פון בוקארעסט טיילט מען מיט, אז כוליגאנעס זענען בעפאלען דאס יודישע שטעטיל פעלעאישין. מען מעלדעט אויך וועגען זעהר ערנסטע אנטיסעמיטישע אונרוהען אין שטעטעל קאמונטשי און אין די ארומיגע ערטער. 3 יודען זענען פערוואונדעט געווארען, פיל יודישע געוועלבער און הייזער זענען בערויבט געווארען. 40 אנפאלער האט די פאליציי ארעסטירט. עטליכע הונדערט פערזאן האבען זיך פערזאמעלט פאר'ן בנין פון דער פאליציי און געפאדערט צו בעפרייען די ארעסטירטע. עס איז ארויסגעשיקט געווארען א הילפס-אפטיילונג זשאנדארמען מיט מאשין-ביקסען.

וו י ן, 16 יולי (יט"א) פון בוקארעסט מעלדעט מען וועגען נייע עקסצעסען אויף יודען אין שטעטעל בארשא. א פויערן-דעמאנסטראציע אנגעפיהרט פון פאפען האט אריינמארשירט אין שטאט און זייערס א דעלעגאציע איז אריין אין לאקאל פון דער יודישער קהלה, איבערגעבענדיג אנ'אולטימאטום, אז היינט ביז 6 אווענד זאלען אלע יודען פערלאזען דאס שטעטעל. די יודען האבען ארויסגעשיקט קיין בוקארעסט נאך הילף.

סאוו.-רוסלאנד סטראשעט פינלאנד.

רוסישע אונטערוואסער-שיפלעך אויף די פינלענדישע וואסערן

ר י ג א, 16 יולי (ספ.) פון העלזינגספארס טיילט מען מיט, אז עס קומען חייטער פאר די ארעסטען פון קאמוניסטישע דעפוטאטען. נעכטען איז דער קאמוניסטישער דעפוטאט וויסינער געקומען אין סיים אפנעמען זיין דיעטע, האט מען איהם אין זאל פון סיים ארעסטירט.

אין צוזאמענהאנג מיט די קאמוניסטען-פערפאלגונגען אין פינלאנד, האט די סאוויעטען-מאכט אונטערגענומען שריט אפצושרעקען פינלאנד. אויף די פינלענדישע וואסערן האבען זיך בעוויזען סאוויעטישע אונטערוואסער.שיפלעך.

דאס בעווייזען זיך פון סאוויעטישע אונטערוואסער-שיפלעך האט אין פינלאנד ארויסגערופען א שטארקען רושם.

רבנים-דעלעגאציע ביים פרעמיער סלאוועק

פרעמיער סלאוועק אויפגענומען א רבנים-דעלעגאציע

וו א ר ש א (טעלעפאניש) היינט האט פרעמיער סלאוועק אויפגענומען א רבנים-דעלעגאציע אין בעשטאנד פון ריישער רב הרב לעווין, לובלינער רב הרב שפירא און געוועז. סעג. מענדעלזאהן. די דעלעגאציע האט אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט'ן פרעמיער וועגען קהלה-ענינים און רבנות-פראגען. די קאנפערענץ האט געדויערט 20 מינוט.

זשיראדאווער פאבריקען ווידער געעפענט

אונטער דער שוץ פון דער פאליציי. — 3500 רעדוצירטע ארבייטער לאזען נישט צו די איבעריגע צו דער ארבייט

זשיראדאוו. (טעלעפאניש) נעל מען האבען די זשיראדאווער פאבריקען צוריק אנגעהויבען ארבייטען. פון די פריהער בעשעפטיגטע 5 טויזענד ארבייטער, זענען צוריקגענומען געווארען צו דער ארבייט נאר 15 הונדערט מאן.

די רעדוצירטע 3500 ארבייטער האבען זיך פערזאמעלט פאר דער פאבריקס-געביידע, אבער מען האט זיי נישט געוואלט אריינלאזען אין פאבריק. פאליציי איז געווען געצוואונגען צו אינטערווענירען און צו בערואיגען די ארבייטסלאזע.

א גאנצען טאג זענען די פאבריקס-געביידעס געווען בעוואכט פון פאליציי. צו קיין צוזאמענשטויס איז נישט געקומען.

קאנפערענץ פון פרעמיער סלאוועק מיט'ן פירשט ראדזיוויל

וו א ר ש א (טעלעפאניש) פרעמיער סלאוועק האט היינט אויפגענומען דעם פירשט ראזיוויל מיט וועלכען ער האט אבגעהאלטען א לענגערע קאנפערענץ.

אויפרייס אין א קויהלען-גרוב ביי סאסנאוויץ

איין ארבייטער דער'הרג'ט, א צווייטער שווער פערוואונדעט

ס א ס נ א וו י ץ (טעלעפאניש) היינט איז אין איינעם פון די היגע קויהלען-גרובען פארגעקומען אנ'עקספלאזיע. 2 גרובען-ארבייטער זענען פערשיט געווארען. דער ארבייטער יאן קנאפ איז דער'הרג'עט געווארען אויפ'ן ארט, דער צווייטער סטאניסלאוו פאוולאק איז א שווער פערוואונדעטער אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

2 אלטע דאקומענטען

וואס בעשטעטיגען די רעכט פון יודען אויפ'ן כותל

י ר ו ש ל י ם, 16 יולי (יט"א) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון דער כותל-מערבי-קאמיסיע האט דער יודישער צד פארגעשטעלט 2 דאקומענטען, וואס שטאמען נאך פון דער טערקישער מאכט, וועלכע בעווייזען, אז די יודען האבען א רעכט אויפ'ן כותל. איין דאקומענט איז פון יאהר 1841 און דער צווייטער פון יאהר 1895.

פילהארמאניע-זאל, נארוטאוויטשא 20

אנ'אמת'ער עונג שבת קודש פ' פינחס מברכים החודש (מנחם-אב) פאר לאדזער יודען.

דעם 18.7 און דעם 19.7 וועט דאווענען פרייטאג-צונאכט קבלת-שבת און צומארגענס 9.30 פריה שחרית און מוסף דער פאפולערער וועלט-בעריהמטער אבערקאנטאר (אויס אמעריקא דעטרויט)

פראפעסאר אליהו זאלודקאווסקי נ"י

(וועלכער איז בעליבט פון לאדזער פובליקום). עס נעמט אנטייל דער בעוואוסטער לאדזער פראפעסיאנעלער כאר אונטער דער לייטונג פון טאלאנטפולען יונגען מוזיקער ה' הערץ רובין. פערזעהט זיך מיט בילעטען. וכל הקודם זכה!

בילעטען-פערקויף: אין קאסע זאל פילהארמאניע נארוטאוויטשא 20, ביי ה' זעלמאנאוויטש רוג פאלודני. און פיעטריקאווער 12, אויך ביי ה' דיאמענט נאוואמיעסקא 24 (וואורשט-געשעפט). בעמ.: פאר פרויען רעזערווירטע ספעציעלע פלעצער.

נ"ע

יוסף ב"ר שלמה ארי' ז"ל ראשונסקי

סוחר

איז געשטארבען מיטוואך דעם 16 יולי 1930 אין עלטער פון 62 יאהר.

די לויה קומט פאר היינט דאנערשטאג, כ"א תמוז תר"ץ 17 יולי ה. י. 2 א זייגער נאכמיטאג פון טרויער-הויז פיעטריקאווער 152 וועגען וואס עס טיילען מיט די אין גרויס צער פערבליבענע.

פרוי, קינדער און פאמיליע

שטאטיש טעאטער — צעגעלניאנא 63. — יאהר XV אנפ. מ. מזאה

גאסטראלען פון דער ווילנער טרופע

היינט דאנערשטאג, דעם 17-טען יולי, 8.45 אווענד

„טאג און נאכט"

פון ש. אנסקי.

פרייטאג, ד. 18-טן יולי 3-טע פרעמיערע „די תאוה"

דער פאר-פערקויף פון בעשטעלונגס-בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון שטאטישען טעאטער פיעטריקאווער 74.

צו פערקויפען א לאקאל

פולשטענדיג איינגעריכטעט אויף א געוועלב אדער א קאנדיטאריי, כלאדניא, צעגעלניאנא 8 № 8 קרעמער פון 3–7 אווענד.

Dr. med. H. Różaner

ספעציאליסט פון הויט- און ווענערישע קראנקהייטען און קינדערלאזיגקייט

נארוטאוויטשא 9, טעל. 128-08

נעהמט אן פון 8–10; 5–8 אווענד

א ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. med. Adam Bender

נארוטאוויטשא 30 טעל. 114-75

ספעצ. פאר אינערליכע און הארץ-קראנקהייטען

Dr. Med. E. Reicher

ספעציאל ארצט

פאר הויט האר אין וועגערישע קראנקהייטען דיאטערמיע-בעהאנדלונג און עלעקטרא-טעראפיע פאלודניאווא 28 טעל. 201-93. נעמט אן פון 8–11 פריה און 6–9 אווענד. זונטאג פון 9–2 מיטאג.

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פרייזען

Dr. A. Mazur

ווסכאדניא 65, — טעל. 166-01

נעמט אן פון 10—2.31.30 און 4—6 אווענד:

נדהמים ונרעשים מהאסון שקרנו בהלקח מאתנו האיש היקר באדם חבר הנשיאות של הועד שלנו

נ"ע

יוסף יאשונסקי

נודיע צערנו בזה לכל חברינו ונבקש להופיע להלויתו שתהיה היום, כ"א תמוז בשעה 2 אחהצ"ר מבית האבל, פיעטריקאווער 152, ולחלק לו את הכבוד האחרון.

הועד

של החברה בית-מחסה לילדים עברים והחוה ב„הלנובק" עם סניפיה, „פומוץ" נרוטוב יצה 7, ו„בורסע" לנערים ע"ש ש. שטיינשניידער ז"ל פאמארסקה 41.

זאל פילהארמאניע נארוטאוויטשא 20

היינט דאנערשטאג ד. 17. ד. ח. 8.30 אווענט קומט פאר א פארלעזונג

פון ח' יעקב פאט נאך זיין צוריקקומען פון אמעריקע

א.ד.ט. „פון יענער זייט ים" (פון לעבן, קאמף און בענקשאפט פון די יודישע ארבייטער אין אמעריקע).

בילעטען צום פרייז פון 50, 75 און 1 גילדען שוין צו בעקומען אין „ארב.-ווינקל" פאלודניאווא 20 און אין טאג פון דער פארלעזונג ביי דער קאסע פון פילהארמאניע.

Dr. med. H. Lajchter

צאהן-כירורג

קיפער, דזשאנסלעס גומען, צינג-קראנקהייטען א.ד.ג.

זשעלאנא 9 טעל. 149-66 1 שטאק פראנט.

נעמט אן פון 2.30 נ"מ. ביז 9.30 אוו.

Dr. Niewiażski

אנדזשעיא 5 טעל. 159-40

נעמט אן פון 8–11 פריה און פון 5–9 אווענד.

ספעציאליסט

פאר סיפיליס, טריפער און מ ע נ ע ר-ש וו ע כ ע

בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

פאר דאמען ספעציעלער ווארטע-זאל.

סטארשי כירורגישער פעלדשער

י. סענדער

פאמארסקא 14, טעל. 162-83

פראנט 2-טער שטאק,

וועלכער האט פראקטיצירט אין פאזנאנסקי'ס שפיטאל 14 יאהר, נעמט אן אלע א רט קראנקע צו יעדע צייט

Dr. med Feldman

אקושער און פרויען-ארצט

Rzgowska 5, telef. 191-08

פון 3–5 און אין לעטשניצע Piotrkowska 62 פון 5.30–7.30

ענגלישע קריגס-שיפען אין וועג קיין עגיפטען

אויפשטאנד אין עגיפטען אין פולען ברען

מיליטער אין די גאסען.—פאליציי רינגעלט ארום רעדאקציעס

לאנדאן, 16. יולי. (ספ.) די אינערוהען אין אלעקסאנדריא האבען גע־דויערט ביז שפעט אין דער נאכט. די רעדאקציע פון א נאציאנאליסטישער צייטונג איז געווען ארומגערינגעלט פון פאליציי, וועלכע האט אהין נישט אריינגעלאזט די מיטארבייטער פון דער צייטונג. די צייטונג איז צוליב דעם נישט ערשינען.

היינטיגען פרייטאג זאלען פארקומען פראטעסט־דעמאנסטראציעס מצד די נאציאנאליסטען איבער'ן גאנצען לאנד. די נאציאנאליסטען האבען אויך בדעה צו פראקלאמירען בקרוב א נאציאנאלען טרויער־טאג צוליב די לעצטע קרבנות.

לאנדאן, 16. יולי (ספ.) פון אלעקסאנדריא מעלדט מען מיט, אז 7 פון די פערוואונדעטע בעת די לעצטע אונרוהען זענען געשטארבען אין שפיטאל. איבער די גאסען פון שטאט פאטראלירען מיליטער־אפטיילונגען, מחמת מ'האט מורא אז די פאליציי וועט זיך נישט קאנען קיין עצה געבען מיט די דעמאנסטראטען.

לאנדאן, 16. יולי. (ספ.) פון די לעצטע ידיעות פון אלעקסאנדריען איז צו זעהען, אז די גאסען־קאמפען, וואס זענען דארט פארגעקומען צווישען די נאציאנאליסטען און דער פאליציי האבען געקאסט פיל מעהר קרבנות, ווי מ'האט פריהער גערעכענט. עס שטעלט זיך ארויס, אז עס זענען פארהאן איבער 400 פערוואונדעטע פון ביידע צדדים.

לאנדאן, 16. יולי. (ספ.) פרעמיער מאקדאנאלד האט היינט בעשטעטיגט אין פארלאמענט, אז כדי צו זיכערן די לעבענס פון די אייראפעער אין עגיפטען זענען אפגעשיקט צו די עגיפטישע פארטען ענגלישע קריגס־שיפען.

צי וועט די אימיגראציע קיין קאנאדע געשלאסען ווערן?

מאנטרעאל. (יטא) אין א רעדע, וואס עס האט די טעג געהאלטען אויף א פארוואהל־פערזאמלונג דער קאנאדישער פרעמיער־מיניסטער מאקענזי קינג, האט ער זיך ארויסגעזאגט פאר שליסען די אימיגראציע קיין קאנאדא, כדי אזוי ארום צו העלפען בעקעמפען די ארבייטסלאזיגקייט אין דער דאמיניע. די דאזיגע דעקלאראציע ווערט בעטראכט אלס אן ערקלערונג, וואס דארף צוציהען פאר מאקענזי קינג'ס פארטיי די פראפעסיאנעלע פעראיינען, וועלכע פאדערן צו שליסען די אימיגראציע קיין קאנאדא אלס איינער פון די מיטלען צו בעקעמפען די ארבייטסלאזיגקייט.

קאנפערענצען און קאנפערענצען

ווארשא (טעלעפאניש) דער מלוכה־פרעזידענט איז היינט געקומען פון ספאלא קיין ווארשא, וואו ער האט אפגעהאלטען אלענגערע קאנפערענץ מיט'ן סענאט־מארשאלעק שימאנסקי.

פרעמיער סלאוועק האט היינט אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט'ן אינערן־מיניסטער גען. סקלאדקאווסקי און יוסטיץ־מיניסטער צאר.

אונגארן גרייט זיך צו פראקלאמירען דעם 18־יעהריגען אטא אלס קעניג

פאריז, 16. יולי. (ספ.) „קוואטידיען“ טיילט מיט, אז נישט קוקענדיג אויף די הבטחות פון דער אונגארישער רעגירונג, ווערען געמאכט אין בודאפעסט הכנות צו פראקלאמירען דעם 18 יעהריגען גרויס־פירשט אטאן אלס קעניג פון אונגארן.

אין בודאפעסט זיצען שליחים פון מוסאליני'ן, וועלכע האלטען אפ בסדר'דיגע בעראטונגען מיט'ן אונגארישען מיניסטער־קאבינעט וועגען איבעראנדערען די מלוכה־פארם אין אונגארן און וועגען טערמין, ווען מ'זאל פראקלאמירען אטאנ'ען אלס קעניג.

גלייכצייטיג ווערען בעשטעטיגט די קלאנגען, אז דער גרויספירשט אטאן זאל ווערען פערלאבט מיט דער טאכטער פון איטאליענישען קעניג.

פראנצויזיש־איטאליענישע בעציהונגען זיך פערבעסערט

פאריז, 16. יולי. (ספ.) אין די פראנצויזיש־איטאליענישע בעציהונגען איז ארייגעטרעטען אנ'ענטשפאנונג.

דער איטאליענישער אמבאסאדאר אין פאריז האט מיטגעטיילט דער פראנצויזישער רעגירונג, אז אין איטאליען האט מען גענומען צו קענטעניש בריאנ'ס ערקלערונג, אז פראנקרייך וועט נישט בויען פאר דעצעמבער ה.י. קיין נייע קריגס־שיפען. דער אמבאסאדאר האט גלייכצייטיג פערזיכערט, אז אויך איטאליען וועט נישט בויען קיין נייע קריגס־שיפען.

דער אויבען־דערמאנטער פאקט האט ארויסגערופען א שטארקע צופרידענהייט אין די פאליטישע קרייזען.

געעפענט דעם קאנגרעס פון דער צווישען־פארלאמענטארישער אוניע

פרעזידענטען פון פארלאמענטען, מיניסטארען און 500 פארלאמענטאריער פון 31 מלוכות בעטייליגען זיך אין קאנגרעס

לאנדאן, 16. יולי. (ספ.) היינט איז פארגעקומען אין לארדען־הויז די פייערליכע עפענונג פון קאנגרעס פון דער צווישען־פארלאמענטארישער אוניע.

אין קאנגרעס בעטייליגען זיך 500 דעלעגאטען, וועלכע רעפרעזענטירען 31 פארלאמענטען.

אין דער פראנצויזישער דעלעגאציע געפינט זיך אויך דער פרעזידענט פון פראנצויזישען פארלאמענט. אויך אין א רייהע אנדערע דעלעגאציעס זענען פארהאן די פרעזידענטען פון די פארלאמענטען און מיניסטארען. צווישען די דעלעגאטען זענען פארהאן 12 פרויען.

געעפענט דעם קאנגרעס האט דער פראנצויזישער דעלעגאט רינוי. דערנאך איז אויסגעקליבען געווארען א פרעזידיום און אלס פארזיצענדער פון קאנגרעס איז בעשטימט געווארען פירשט סוטערלאנד.

דער ענגלישער אויסערן־מיניסטער הענדערסאן האט בעגריסט אין נאמען פון דער רעגירונג און אונטערגעשטראכען, אז דער ציל פון קאנגרעס איז צו דערפיהרען צו א דערנעהנטערונג און פערשטענדיגונג צווישען די פעלקער.

נאכדעם האט געהאלטען א לענגערע רעדע לארד סעסיל, וועלכער האט געזאגט, אז די וויכטיגסטע אויפגאבע פון אלע פארלאמענטען איז איצט צו דערהאלטען דעם שלום.

אין נאמען פון דער פוילישער דעלעגאציע האט געהאלטען א בעגריסונגס־רעדע פראפ. דעמבינסקי.

קעניג פואד

וועמענס טראן עס וואקעלט זיך צוליב די געשעהענישען אין עגיפטען.

באלדווין ווידער ארייגעטראגען אנ'אונצוטרוי־וואטום דער ענגלישער רעגירונג

לאנדאן, 16. יולי. (ספ.) אויף דער היינטיגער זיצונג פון ענגלישען פארלאמענט האט באלדווין ארייגעטראגען אנ'אונצוטרוי־וואטום געגען דער רעגירונג. דערביי האט באלדווין געהאלטען א לענגערע רעדע, אין וועלכער ער האט אנגעוויזען, אז די פאליטיק פון דער רעגירונג אין דער שוץ־צאל־פראגע האט געבראכט א גרויסען שאדען דעם לאנד.

די ארבייטסלאזיגקייט פערגרעסערט זיך בסדר. ענגלאנד שטעהט איצט אויפ'ן שוועל. עס מוזען תיכף אנגענומען ווערען שריט צו פערבעסערן די לאגע.

דער פינאנץ־מיניסטער סנאודען האט געענטפערט באלדווינ'ען, און אנגעוויזען, אז דער שוץ־צאל וועט נישט פערבעסערן די לאגע.

מיניסטער קוויאטקאווסקי'ס בעזוך אין שוועדען

בעשאנקען דעם מיניסטער מיט'ן העכסטען ארדען פון פאלאר־שטערן

שטאקהאלם, 16. יולי. (ספ.) אהער איז אנגעקומען דער פוילישער האנדעלס־מיניסטער קוויאטקאווסקי, וועלכער איז אויפגענומען געווארען הערצליך דורכ'ן שוועדישען אויסערן־מיניסטער. דער שוועדישער מיניסטער האט אין נאמען פון קעניג בעשאנקען דעם גאסט. קוויאטקאווסקי מיט דעם העכסטען ארדען פון פאלאר־שטערן.

—=0=—

ווידער די מאק־מאהאן קארעספאנדענץ.

ניו־יארק 16 יולי (י.ט.א.) „ווארלד“ טיילט מיט אז צום סעקרעטאריאט פון פעלקער־בונד אין גענף איז אריינגעשיקט א פעטיציע פון טיריש־פאלעסטינישען אראבישען קאמיטעט מיט פאטאגראפישע קאפיעס פון לארד באלפור'ס א בריף צום געוו. קעניג הוסיין, אז ער בעשטעטיגט די מאק־מאהאן קארעספאנדענץ.

אויסגעגראבען 23 מענשליכע סקעלעטען אין בעלוועדער

ווארשא. (טעלעפאניש) אויפ'ן פלאץ ארום בעלוועדער האט מען געגעבען צופעליג געמאכט אנ'אינטערעסאנטע ענטדעקונג.

ביים גראבען די ערד ביים בעלוועדער, וואו מ'האט געוואלט אינסטאלירען א בליץ־אבלייטער, האבען די ארבייטער אנגעטראפען אויף סקעלעטען פון מענשען. מ'האט גענומען זוכען טיפער און עס איז געלונגען ארויסצונעהמען פון דער ערד 23 מענשליכע סקעלעטען, לויט זייער מצב זענען די סקעלעטען אלט בערך 150 יאהר.

אומעטיגע גרוסען פון בירא־בידזשאן אויפ'ן פלענום פון „אזעט“

ראובן בריינין אין פרעזידיום פון „אזעט“־פלענום

מאסקווא. (יטא) דא האבען זיך געעפענט די פלענארע זיצונגען פון דער צענטראל־פערוואלטונג פון „אזעט“. דעם פארזיץ פיהרט ירחמיאל וויינשטיין. ראובן בריינין, וואס איז איצט א גאסט אין מאסקווא, איז איינגעלאדען געווארען אין פרעזידיום.

די הויפט־פראגע ארום וועלכער די ערשטע זיצונג פון דעם פלענום האט זיך קאנצענטרירט, איז געווען וועגען בירא־בידזשאן. דריי בעריכטען זענען אפגעגעבען געווארען וועגען דער דאזיגער פראגע פאר דעם פלענום דורך דריי פערזאנען, וואס האבען זיך נאר וואס אומגעקעהרט פון בירא־בידזשאן, וועלכע זיי האבען בעזוכט אין פערשידענע מיסיעס.

דעם שטארקסטען איינדרוק אויף די אנוועזענדע האט געמאכט דער בעריכט וואס איז אפגעגעבען געווארען דורך א. סודארסקי, וועלכער איז אלס אנ'אקטיווער פיהרער פון דעם „אזעט“ און איז געפאהרען קיין בירא־בידזשאן צוזאמען מיט א קאמיסיע פון דעם לאנד־קאמיסאריאט צו אונטערזוכען דארט די לאגע. אין זיין רעפעראט האט סודארסקי דערצעהלט אפען, אז די יודישע איבערוואנדערער צולויפען זיך פון בירא־בידזשאן און ווילען דארט נישט בלייבען.

דאס איז נישט רעכט, וואס בירא־בידזשאן האט שלעכטע אויסזיכטען — האט סודארסקי אונטערגעשטראכען — דאס איז דערפאר, ווייל די ארבייט, וואס דער „אזעט“ טוט דארטען, ענטמוטיגט די יודישע איבערוואנדערער, דארט צו בלייבען. סודארסקי האט זיך גענוי אפגעשטעלט אויף די פעהלערען פון „אזעט“. ער האט אנגעוויזען, אז די יודישע איבערוואנדערער אין בירא־בידזשאן האבען נאך ביז'ן היינטיגען טאג נישט קיין וואוינונגען און נישט קיין אינווענטאר. אין די אינדוסטריעלע צענטרען אויפ'ן ווייטען מזרח צאהלט מען שווארצע ארבייטער ביז 10 רובעל א טאג, דערפאר ווילען די אנגעקומענע יודען זיך בעסער בעזעצען אין די שטעט אויפ'ן ווייטען מזרח, איידער צו פאהרען אויפ'ן לאנד אין די טיפע ווינטעגישען פון בירא־בידזשאן.

דאס פעסימיסטישע בילד פון סודארסקי'ן וועגען דער איצטיגער לאגע אין בירא־בידזשאן איז מיטלווייל בעשטעטיגט געווארען דורך די איבריגע צוויי בעריכט־אפגעבער.

נישט קוקענדיג דערויף, וואס סודארסקי'ס ארגומענטען זענען דורך קיינעם נישט אפגעלייקענט געווארען, האבען אבער די רעדנער, וועלכע זענען שפעטער ארויסגעטרעטען צו פערטיידיגען דעם „אזעט“, איהם בעשולדיגט אין „רעכטען „אפנויג“ און אין אריינטראגען א רעארגאניזאציע אין דעם טעמפא פון דער בירא־בידזשאנער ארבייט, דורך פערשפרייטען נישט קיין געוואונשענע שטימונגען.

דער אלגעמיינער איינדרוק, וואס האט זיך געשאפען פון די בעריכטען אויפ'ן פלענום, איז געווען: עס זענען אין בירא־בידזשאן פאראן גוטע אויסזיכטען, נאר איצט קומען אהין נישט מעהר קיין יודישע איבערוואנדערער, און פון יענע, וואס פאהרען יא אהינצו, בלייבען כמעט אלע אין כאבאראווסק, און ווילען ווייטער נישט פאהרען, ווייל אין און ארום כאבאראווסק קאנען זיי זיך לייכט איינארדנען ביי אלגעמיינער אינדוסטריעלער ארבייט, אהן דער הילף פון „אזעט“. אדער פון וועלכער עס איז אנדער אנשטאלט. די שלעכטע בעהאנדלונג פון „אזעט“ לגבי די יודען, וואס האבען זיך שוין ביז איצט איינגעארדנעט אויף ערד אין בירא־בידזשאן, איז אויך איינע פון די הויפט־סיבות, פארוואס די צאהל יודען אין בירא־בידזשאן ווערט וואס ווייטער אלץ קלענער.

מאסקווא. (יטא) אויף דער צווייטער זיצונג פון „אזעט“־פלענום זענען בעהאנדעלט געווארען די פראגע וועגען די עקאנאמישע פערספעקטיוון פון סאוויעטישען יודנטום. איינער פון די רעפערענטען האט פעסטגעשטעלט אויפ'ן יסוד פון א גענויער סטאטיסטיק, אז דער דורכשניטליכער פערדינסט פון א יודישען קוסטאר אין גאנץ סאוויעטען־רוסלאנד בעטרעפט 20 רובעל א חודש, ד. ה. פיל ווייניגער, ווי דער מינימום וואס גיט עקזיסטענץ־מעגליכקייטען. עס איז אנגעוויזען געווארען, אז מען דארף זיך נישט פערלאזען דערויף, וואס לעצטענס האבען יודען אין די שטעטלעך זיך אנגעהויבען איינצוארדנען ביי שווארצע ארבייט און אלס קוסטארען. די שווארצע ארבייט טראגט בלויז א צייטווייליגען כאראקטער, וואס לעזט נישט די פראבלעמען פון דער יודישער עקאנאמיק אויף שטענדיג. דאס זעלבע איז אויך מיט די נייע יודישע קוסטארען. וואס לאמיר איצט האבען זיי שוין ארבייט, אבער דאך קאנען זיי מעהר ווי 20 רובעל א חודש נישט פערדינען.

די רעדנער אויפ'ן פלענום האבען דערפאר געפאדערט אז דער „אזעט“ זאל אנגעמען אלע מיטלען, צוזאמען מיט'ן „קאמזעט“ אריינצוציהען די נייזנדיגע און ארבייטספעהיגע יודען פון די שטעטלעך נישט אין צייטווייליגער ארבייט, נאר אין שטענדיגע. די קוסטאר־ארבייט אין די יודישע שטעטלעך דארף געמייט ווערען בלויז דורך זקנים, וואס זענען נישט פעהיג צו קיין שווערער ארבייט. די יוגנטערע עלעמענטען פון יודישען שטעטעל דארפען אבער אריינגעצויגען ווערען מעהר און מעהר אויף ארבייט אין פאבריקען, כדי זיי זאלען באמת ווערען פראדוקטיווע עלעמענטען, וואס זענען פערזארגט מיט ארבייט אויף שטענדיג.

מען דארף צוגעבען, אז אויפ'ן יסוד פון סטאטיסטישע בערעכנונגען, וואס זענען די טעג פערעפענטליכט געווארען אין מינסק, איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז אין רוסלאנד פערדינט דורכשניטליך א יודישער קוסטאר 15 רובעל א וואך. אין אנדערע טיילען פון ראטען־פערבאנד איז אבער די לאגע א פיל ערגערע.

—=0S0=—

דעמאקראטישע דיקטאטור אין פוילען...

ווייטערדיקע ענדעקישע „רעוועלאציעס“ וועגען די געהיימע מיליטערישע ארגאניזאציעס פון סאנאציע־לאגער

ווארשא. (טעלעפאניש) אין דער היינטיגער „א.ב.צ.“ זענען פארהאן ווייטערדיגע פרטים וועגען די געהיימע מיליטערישע סאנאציאנעלע ארגאניזאציעס „ווייסער אדלער“ און „פערבאנד פון זעלנערישער טאט“.

פונקט ווי די אלע פריהערדיגע ידיעות פון דער דערמאנטער צייטונג וועגען די פלענער, שריט און פאליטיק פון סאנאציע־לאגער, זענען אויך די ידיעות פון היינטיגען נומער נישט קיין קאנטראלירטע, און מ'קאן נישט פעסטשטעלען, וויפיל עס איז פאראן אין זיי אמת און וויפיל פאנטאזיע.

„א.ב.צ.“ שעפט איהרע סענסאציעס פון קראקאווער „גלאס נארודו“, אויף וועמענס נאמען זי בערופט זיך טאקע. די היינטיגע „רעוועלאציעס“ פון „א. ב. צ.“ זענען נוגע דעם רעגולאמין פון די דערמאנטע מיליטערישע ארגאניזאציעס.

אין עלפטען פונקט פון דאזיגען רעגולאמין זאל זיין געזאגט, אז „עס איז נויטווענדיג אדורכצופיהרען א ראדיקאלע רעפארם אין אופן פון צוזאמענשטעל און מעטאדיק פון די געזעצגעבערישע אינסטיטוציעס“. דער פונקט 12 פון רעגולאמין זאל זאגען: „מיר אנערקענען נישט די נויטווענדיגקייט פון דער ווייטערדיגער עקזיסטענץ פון פאליטישע פארטייען.

אין 19־טען פונקט זאל זיך געפינען אזא אפזאץ: „עס דארפען אנגעווענדעט ווערען דרייסטע און ראדיקאלע מיטלען, נעמליך, א „דעמאקראטישע דיקטאטור“.

דער ציל פון דער געהיימער מיליטערישער ארגאניזאציע זאל זיין: „די נויטווענדיגקייט, אז פוילען זאל אדורכמאכען א הארטע, ערציהערישע דעם פאטריאטיש־דעמאקראטישען צייט־אפשניט“.

לויט די ווייטערדיגע ידיעות פון דער דערמאנטער צייטונג, זאלען די מיליטערישע ארגאניזאציעס שטרעבען דערצו, אז „דער סיים זאל בעשטעהען פון דעפוטאטען, וואס ווערען נאמינירט דורך די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס“.

אויסערגעוועהנליך אלע ווייטערדיגע פונקטען פון רעגולאמין פון די געהיימע ארגאניזאציעס, פון וועלכע עס איז צו זעהען אונטער וואסערע שטרענגע דיסציפלין עס ווערען געהאלטען די מיטגלידער, פרעגט „א.ב.צ.“:

„מיר פרעגען ביי דער מלוכה־מאכט, ווי האט זי רעאגירט אויף די ידיעות פון די צייטונגען וועגען דער אנטי־מלוכה'שער און אנטי־קאנסטיטוציאנעלער פערשווערונג? מיר זעהען דאך ווי ענערגיש מ'זוכט פערפאלגען און פערברעכער אין דער מאניפעסטאציע פון „צענטראלעוו“ אין קראקא. די קאנספיראציע פון „ווייסען אדלער“ שטרעבט דאך אפען און בולט אומצווארפען די איצטיגע קאנסטיטוציאנעלע מלוכה־ארדנונג. מיר ערווארטען דעריבער ידיעות וועגען ארעסטען פון די פערשווערער“.

פֿאַר אַ פּאָר מינוט „פֿערגעניגען" אויף דעם באַהן

האָט אַ לאָדזשער סוחר שיער נישט בעצאָהלט מיט אַ פּאָרט־פֿעל געלד און וועקסלען

(§) 2 לאָדזשער סוחרים טונטשפּילווער און קוויאַט זענען נעכטען אַרויסגעפֿאָהרען קיין קראָטאָשין צו ערלעדיגען עפּיס אַ שותּפֿות'ען האַנדעלס־ענין. אין צוג האָבען זיי זיך בעקענט מיט אַ פֿרײַלין, מיט וועלכער זיי האָבען פֿערפֿיהרט אַ שמועס. און עס איז געגאַנגען אַזוי ווײַט און אַזוי ברייט ביז קוויאַט האָט אַ ווינק געטאָן צו זײַן שותּף, אַז ער זאָל נעלם ווערן אויף אַ פּאָר מינוט פֿון קופּע, כּדי ער זאָל איהם נישט שטערען. טונטשפּילווער האָט זיך פֿערשטאַנען אויף דעם ווינק און אַרויס פֿון קופּע. ווען ער איז אין אַ 15 מינוט אַרום צוריק אַרײַן האָט ער שוין דאָס פֿרײַלין געטראָפֿען צורעכט מאַכען זיך די טואַלעטע...

אין אַ פּאָר מינוט אַרום איז דער צוג צוגעקומען צו דער סטאַציע אָסטראָווע, דאָס פֿרײַלין האָט זיך מיט זיי פֿרײַנדליך געזעגענט און טונטשפּילווער האָט מקנא געווען זײַן חבר, וואָס ער האָט געהאַט אַזאַ זיסע געלעגענהייט אויף דער באַהן.

ווען דער צוג האָט גערירט און ווײַטער וועג האָבען זיי אָנגעהויבען צו רעדען וועגען דעם ענין, וואָס האָט זיי געפֿיהרט קיין קראָטאָשין און קוויאַט איז געגאַנגען אַרויסנעמען דעם פּאָרטפֿעל פֿון בוזעם־טאַש איבערצעהלען דאָס געלד. דאָ איז איהם אָבער פֿינסטער געוואָרען פֿאַר די אויגען. דער פּאָרטפֿעל מיט'ן געלד איז נישט געווען. די שותּפֿים האָבען זיך אויך געכאַפּט, אַז די בחורה'טע איז אַ גנב'טע.

אָנקומענדיג אויף דער סטאַציע קראָטאָשין איז קוויאַט שנעל אַראָפּגעלאָפֿען בעמעלדען דער פּאָליציי און טונטשפּילווער האָט זיך פֿערנומען מיט'ן געשעפֿט. ווען די פּאַסאַזשירען זענען אַראָפּ פֿון צוג, האָט ער צווישען זיי בעמערקט דאָס פֿרײַלין פֿון דער בעקאַנטשאַפֿט אין צוג. ער האָט תּיכף צוגערופֿען אַ פּאָליציאַנט און מ'האָט די גנב'טע פֿערהאַלטען. בײַ דער רעוויזיע האָט מען בײַ איהר געפֿונען דעם פּאָרטפֿעל מיט'ן געלד. סך הכּל 600 זל. די אַנדערע דאָקומענטען און וועקסלען, וואָס קוויאַט האָט דאָרט געהאַט, האָט זי שוין געהאַט פֿערניכטעט. די פּאָליציי האָט זי אַרעסטירט און אָפּגעשיקט קיין וואַרשאַ, וואו זי איז אַ שטענדיגע אײַנוואוינערין.

טרויער־זיצונג פֿון קאָמיטעט פֿון „העלענובעק"

צוליב'ן טויט פֿון יוסף יאַשונסקי נ"ע

נעכטען אָוונט איז פֿאָרגעקומען אַן עקסטראַ • טרויער־זיצונג פֿון דער פֿערוואַלטונג פֿון „העלענובעק" געווידמעט דעם טויט פֿון פּרעזידיום־מיטגליד יוסף יאַשונסקי נ. ע.

אויף דער זיצונג איז בעשלאָסען געוואָרען צו פֿעראייביגען דעם נאָמען פֿון פֿערשטאָרבענעם דורך אָנרופֿען אַ צימער אין „העלענובעק" אויף זײַן נאָמען. צו דעם צוועק האָבען די קאָמיטעט־מיטגלידער צווישען זיך געזאַמעלט אויפ'ן אָרט 5 הונדערט זל.

אַרעסטירט אַנ'ערות אין גערייבט־זאַל

אַ מעשה וועגען אַ פֿערגוואַלדיגונג

(ב) אַנטאָנינאַ וואָזשניאַקובנאַ האָט פֿערקלאָגט פֿאַר דער פּראָקוראַטור אַ געוויסען אַראָלף קעמפּנער, אַז ער האָט זי פֿערגוואַלדיגט. שפּעטער האָט זי אָבער צוריקגעצויגען די בעשולדיגונג, ווײַל זי האָט מורא געהאַט, אַז מ'וועט זי דאָ ערות דאַרפֿען און זי האָט זיך איהם פֿריווילליג אונ־טערגעגעבען.

וואָזשניאַקובנאַ איז צוגעצויגען געוואָרען צו גערייבט־זאַל פֿאַר פֿאַלשע עדות־זאָגערישע. קעמפּנער, וועלכער האָט איהר פֿערגעלאָקט אַ פֿאַלשער אָנקלאַגע און נעמען איז פֿאָרגעקומען איהר פּראָצעס. פֿאַר'ן געריכט האָט זי אָבער ווידער גע'טענה'ט, אַז קעמפּנער האָט זי פֿערגוואַלדיגט. דאָס געריכט האָט זי בעפֿרייט, גלײַכצײַטיג האָט דאָס געריכט אָבער אַרעסטירט קעמפּנער'ן, וועלכער האָט פֿיגורירט אַלס עדות. נאָכ'ן פֿער־הער האָט מען איהם פֿרײַגעלאָזט בײַז'ן פּראָצעס.

פֿון ספּאָרט־לעבען

תּל־אביב'ער מאָטאָציקליסטען אין לאָדז

(ד) דער לאָדזשער „הכּח" האָט בעקומען אַנ'אויפֿטראַג פֿון וועלט־פֿערבאַנד „מכּבי" (פּוילישער קרייז), צו אָרגאַני־זירען אַנ'אויפֿנאַהמע־קאָמיטעט לכּבוד די 10 מאָטאָ־ציקליסטען פֿון תּל־אביב'ער „מכּבי", וועלכע זענען אויף מאָטאָ־ציקלען געקומען צו פֿאָהרען קיין אייראָפּאַ און אַנטייל נעמען אין דער „מכּבי־אָרץ" און אָנטוועטערפֿען. צוריק וועלען פֿאָהרען די העלדישע אָרץ־ישראל־מאָטאָציקליסטען אַרויף פּוילען און ווע־לען זיך אויך אָפּשטעלען און אונזער שטאָט.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט קומט פֿאַר הײַנט, דאָנערשטאָג, 8 אַ זייגער אין אָוונט אין לאָקאַל פֿון „הכּח" (פּעטריקאָווער 83) אַ קאָנפֿערענץ פֿון אַלע יו־דישע ספּאָרט־קלובען, ווי אויך ציוניס־טישע יוגענד־אָרגאַניזאַציעס.

אָרגאַניזירט אַ לאָדזשער קרייז־שווים־פֿערבאַנד

(ד) דער פּוילישער שווים־פֿערבאַנד האָט בעפֿולמעכטיגט דעם פּרעזעס פֿון „הכּח" ד"ר קרויש און ה' קאַנאַפּקאַ (פֿון ל.ק.ס.) צו אָרגאַניזירען אַ לאָדזשער קרייז־פֿערבאַנד.

דינסטאָג איז וועגען דעם פֿאָרגעקומען אין לאָקאַל פֿון ל.ק.ס. אַ קאָנפֿערענץ, אין וועלכער עס האָבען אָנטייל גענומען 10 ספּאָרט־פֿעראיינען. עס איז אויסגע־וועהלט געוואָרען אַ קאָמיסיע פֿון די ה"ה: ד"ר קרויש, סקיבוצקי, פּיאַנט־קאָווסקי, וועלכע פֿיהרען אָן די ערשטע מיט'ן לאָדזשער פֿערבאַנד. די נאָהענטע צײַט וועט צוזאַמענגערופֿען ווערען אַנ'אַלגעמיינע פֿערזאַמלונג, כּדי אויסצו־וועהלען אַ קרייז־פֿערבאַנד.

די נײַע וואָך קומט צו פֿאָהרען דער שווים־אינסטרוקטאָר פֿון פּוילישען פֿער־באַנד, דער בעקאַנטער יודישער שווים־מײַסטער, ה' רוטערמאַן („מכּבי" קראָ־קאָ).

ראַדיאָ פּראָגראַם

דאָנערשטאָג, 17 יולי

לאָדז (233,8) 11.58 שעה צייכען, 12.05—13.15 גראַמאָפאָן פּליטען מוזיק, 13.15—13.20 טעגליכער פּראָגראַם אין קינאָ און טעאַטער רעפּערטואַר, 15.50 פֿאָרטראַג „די ראָלע פֿון פּוילישען אויטאָמאָביל־קלוב אין דער ענטוויקלונג פֿון דער אויטאָמאָביל טוריסטיק" פֿון אינזש. גראַף מיערשטין (טר, פֿון וואַרשאַ), 16.15 אודיציע פֿאַר קינדער, 16.35 גראַמאָפאָן מוזיק, 17.10 קאָמוניקאַט פֿון דער ליגע פֿאַר גאַז און לופֿט פֿערטיידיגונג, 17.35 פֿאָרטראַג „וואָס מען דאַרף וויסען וועגען אינדיען", 18—19 קאָנצערט געווידמעט די שאַפֿונגען פֿון דעבוסי, 19—19.20 פֿערשידענעס, 19.20 גראַמאָפאָן פּליטען פֿון וואַרשאַ, 19.45 20 קאָמוניקאַט פֿון דער לאָדזשער האַנדעלס־קאַמער, פּראָגראַם פֿאַר'ן נעכסטען טאָג, קאָמוניקאַטען און שעה צייכען.

אויסלענדישער ראַדיאָ פּראָגראַם.

פּאַריז (1725) 17.45 פּיאַנאָ רעציטאַל פֿון מאַרי־יאַ דאָרע, מאַילאַנד (501) 20.40 „רינגאַוונדאַ" (אָפּערע), לאָנדאָן־נאַציאָנאַל (261,3) 20.45 מוזיקאַלישע שטיק פֿון קליפֿאָרד באַקס, האַמבורג (372) 21 „דער מבול בײַם מיסיסיפּי" (הערשפּיל) רוים (441) „אַנדרע שעניער" (אָפּערע)

טעאַטער און קונסט

„ווילנער טרופּע"

גאַסטראָלען אין שטאָט־טעאַטער

הײַנט שפּילען די „ווילנער" ש. אַנ־סקי'ס לוסטאָראָנישע ירושה „טאָג און נאַכט" — בעאַרבײַט און פֿערענדיגט דורך אַ קאַצנעלסאָן.

די אור־אויפֿפֿיהרונג פֿון „טאָג און נאַכט" איז פֿאָרגעקומען צו אַנ־סקי'ס ערשטען יאָהרצײַט. און שוין אַכט יאָהר ווי „טאָג און נאַכט" ווערט נישט אַראָפּ־גענומען פֿון אַפֿיש בײַ די „ווילנער", סײַ אין פּוילען, סײַ אין אויסלאַנד, און אומעטום מיט'ן גרעסטען ערפֿאָלג. אַזאַ פֿערכאַפּענדער מיסטער אינהאַלט, ווי אין „טאָג און נאַכט" איז זעלטען צו טרעפֿען און אַ ביהנען־ווערק.

און לאָדז שפּילען די „ווילנער" „טאָג און נאַכט" צום ערשטען מאָל.

פֿרײַטאָג דריטע פּרעמיערע: יודישען אַניעל'ס „די תּאווה".

לאָדזשער קירזשנער

אויפֿ'ן לייפּציגער יאַריד

(§) אַ דעלעגאַציע פֿון קירזשנער־צעך פֿאָהרט די טעג אַריבער אויפֿ'ן לייפּציגער יאַריד פֿון פֿוטערוואַרג. בראש פֿון דער דעלעגאַציע שטעהט דער פֿערוואַלטונגס־מיטגליד פֿון דער האַנדווערקער־קאַמער פּוטשינגורסקי.

פֿון פֿעראיין

„עזרת אלמים"

דער פֿעראיין „עזרת אלמים" דאַנקט דער „געזעלשאַפֿט צו ברענגען קולטור־רעלע הילף אַרימע קינדער" און דער פֿערוואַלטונג פֿון פֿרוי שאַרלאָטאַ ביעלאַוס, פֿאַר דער מיה, וואָס זי האָט אַרויסגעוויזען בײַם אײַנאָרדנען די גאָרטען־פֿער־וויילונג פֿון „עזרת אלמים", וועלכע איז פֿאָרגעקומען דעם 17. יוני און קאָנסטאַנ־טינער וואַלד.

סעזאָן פֿון גנבות

אין פּולען בלעז

(ב) פֿון דער וואוינונג פֿון אינוש. לע־אָן מאַלטערמאַן, נאַרוטאָוויטש גאַס 107 האָבען גנבים אַרויסגעגנב'עט פֿערשיע־דענע זאַכען פֿאַר 1000 זל.

— פֿון דער וואוינונג פֿון אַרטור גערט־נער, פּאַבריטשנאַ גאַס 22 האָבען גנבים אַרויסגעגנב'עט מלבושים פֿאַר 500 זל.

— פֿון דער וואוינונג פֿון מאַריאַ רו־גאַלסקאַ, נאַוואָ־סענאַטאָרסקאַ 4 האָבען גנבים אַרויסגעגנב'ט פֿערשידענע זאַכען פֿאַר 500 זל.

די גנבים האָט מען אויף קיין אָרט נישט געכאַפּט.

2 גאַסען - פֿרויען פֿער'משפּט צו 6 חדשים תּפיסה

פֿאַר בע'גנב'ענען אַ „קליענט".

(ב) מיט אַ געוויסער צײַט צוריק איז זיך געגאַנגען איבער דער זגערזשער גאַס אַ געוויסער אַנדזשעיקאָווסקי. ער האָט געהאַט און האַנד אַ טשעמאָדאַן און איז געווען אַ ביסעל בגילופֿין. אויפֿ'ן וועג האָט ער בעגעגענט 2 גאַסען־פֿרויען, וועלכע האָבען איהם פֿערבעטען אויפֿ'ן פֿעלד אַרויף זיך אַ ביסעל „פֿערוויילען". זײַענדיג אַזוי אויפֿ'ן פֿעלד מיט די צוויי פּראָסטיטוטקעס איז פֿאַרבײַגעגאַנגען אַ פּאָליציאַנט און זײַ אַלע גענומען אין קאָמיסאַריאַט אַרײַן. כּדי זיי צו מאַכען אַ פּראָטאָקאָל פֿאַר נישט אויפֿפֿיהרען זיך מאָראַליש און עפֿענטליכע ערטער. און קאָמיסאַריאַט האָט אַנדזשעיקאָוו־סקי בעמערקט, אַז עס פֿעהלט איהם דער פּאָרטפֿעל מיט עטליכע הונדערט זלאָ־טים. די אויספֿאָרשונג האָט פֿעסטגע־שטעלט, אַז די גאַסען־פֿרויען האָבען איהם בע'גנב'עט.

געכאַפּטען זענען זיי ביידע פֿער'משפּט געוואָרען צו 6 חדשים תּפיסה.

טעלעגראַמען

יודישער סענאַטאָר ד"ר קאַמניצער

אײַנציגער דאַנציגער דעלעגאַט צום אינטער־פּאַרלאַמענטאַרישען קאָנגרעס

דאַנציג. (יטא) צום קאָנגרעס פֿון דער אינטערפּאַרלאַמענטאַרישער אוניע, וואָס ווערט די טעג געעפֿענט און לאָנ־דאָן, איז פֿון דער פֿרײַשטאָט דאַנציג אַרויסגעפֿאָהרען אַלס אײַנציגער דעלע־גאַט דער סאָציאַליסטישער פֿינאַנץ־סע־נאַטאָר און פּאַרלאַמענט־מיטגליד ד"ר בערנאַרד קאַמניצער (אַ יוד), וועלכער וועט אויך און לאָנדאָן פֿערהאַנדלען וועגען אַ דריטע־מיליאָן־דאָלאַר־הלוואה אויף בויען נײַע הײַזער אין דער פֿרײַשטאָט דאַנציג.

האַרי סנעל אַלס גאַסט

פֿון יודיש - אַמעריקאַנישען קאָנגרעס

ניו־יאָרק 16 יולי (יט"א) די 8. סעסיע פֿון אַמעריקאַנער - יודישען קאָנגרעס וועט פֿאָרקומען אין חודש אָקטאָבער אין וואַשינגטאָן.

דער דעפּוטאַט פֿון דער ענגלישער לייבאָר־פּאַרטיי האַרי סנעל וועט זײַן אַנ'עהרען גאַסט פֿון קאָנגרעס.

טיפֿוס־עפּידעמיע אין עמק־יזרעאל פֿולשטענדיג בעהערשט

ירושלים. (יטא) דער געזונד־הײַטס־דעפּאַרטאַמענט פֿון דער יודישער אַגענטור טיילט מיט, אַז די טיפֿוס־עפּידע־מיע, וואָס איז געהאַט אויסגעבראָכען אין עמק, איז פֿולשטענדיג בעהערשט געוואָרען. מען דאַרף עס פֿערדאַנקען דער תּיכּף'דיגער און ווירקזאַמער מע־דיצינישער אַקציע, וואָס איז אונטער־גענומען געוואָרען הן לגבּי די קראַנקע, וועלכע זענען אַריבערגעפֿיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל, הן לגבּי די עמק־אײַנוואוי־נער, וועלכע זענען אין דער מעגליכ־קייט שנעלסטע געאימפּט געוואָרען. די עמק־אַרבעטער האָבען דערבײַ צוזאַמען־געאַרבעט מיט די רעגירונגס־אַמטער, וועלכע האָבען צוגעשטעלט צו דער רעגי־רונג צײַט די נויטיגע מעדיקאַמענטען.

אַ יוד — רעקטאָר

פֿון בערנער אוניווערזיטעט.

בערן (י. ט. א.) דער אַקאַדעמי־שער סענאַט פֿון דער בערנער אוני־ווערזיטעט האָט געוועהלט אויפֿ'ן אַקאַ־דעמישען יאָהר 1930/31 אויפֿ'ן אַמט פֿון אוניווערזיטעט־רעקטאָר דעם דירעק־טאָר פֿון פֿיזיאָלאָגישען אינסטיטוט אין בערן, פּראָפֿ. דר. לעאָן אשר, איינעם פֿון די בעדייטענדסטע מערב־אייראָפּע־שע פֿיזיאָלאָגען. פּראָפֿ. אשר איז דער זוהן פֿון אַ יודישער פֿאַמיליע אין לייפּ־ציג, וואָס שטאַמט פֿון ראַ"ש.

סירישע באַנדיטען

אין ארץ־ישראל?

ירושלים (י. ט. א.) די אַראַבישע צײַטונג „אל האיאַט" טיילט מיט, אַז די וועג־באַנדיטען, וואָס האָבען זיך לעצ־טענס בעוויזען אין צפֿון ארץ־ישראל, ווענען אַריבער די גרענעץ פֿון סיריען.

פֿערוואונדעט

אַ פֿויער הינטער לאָדז.

(§) אין דאָרף קאָרשאַראָוו הינטער לאָדז זענען עטליכע פֿויערים בעפֿאַלען דעם פֿערבײַגעהענדען באַרטשאַק פֿון שכנות'דיגען דאָרף און איהם צושטאָ־כען מיט מעסערס. די פּאָליציי האָט שפּעטער אַרעסטירט די פֿויערען וואָזשניאַק און סובאַלאַ. די פּאָגאָטאָוויע האָט דעם פֿערוואונדעטען באַרטשאַק אָפּגע־פֿיהרט קיין לאָדז און שפּיטאָל אַרײַן, וואו מען האָט איהם געמוזט מאַכען אַנ'אָפּעראַציע.

פֿיעל צעהנדליגער

בעגריסונגען צו אַב. קאַהאַנ'ס 70־יעהריגען געבורטס־טאָג.

ניו־יאָרק (י. ט. אַ.) צו זײַן 70־יעהריגען יובילעאום, וואָס איז אויסגעפֿאַלען הײַנטיגען זונטאָג, האָט אַב. קאַהאַן בעקומען פֿיעל צעהנדליגער בע־גריסונגס־דעפּעשען פֿון אַמעריקאַ און פֿיעל אייראָפּעאישע לענדער. צוו. אַנד. האָבען צוגעשיקט בעגריסונגס־דעפּעשען דער ענגלישער פֿינאַנס־מיניסטער פֿי־ליפּ סנאָודען, דער רעדאַקטאָר פֿון „נײַ־שאַן" שערוואָוד אַנדערסאָן, די עקזע־קוטיווע פֿון דער דײַטשער סאָציאַליס־טישער פּאַרטיי, דער „נעסטאָר פֿון די דײַטשע סאָציאַליסטען" עדואַרד בערנ־שטיין און צעהנדליגער אַנדערע סאָ־ציאַליסטישע טוער, רעדאַקטאָרען פֿון צײַטונגען און געזעלשאַפֿטען. עדואַרד בערנשטיין שרײַבט און זײַן דעפּעשע: „איך דער אַכציג־יעהריגער בעגריס דעם זיבעציג־יעהריגען פּיאָנער פֿון דער אַר־בייטער־זאַך אין אַמעריקאַ".

אַב. קאַהאַן האָט אויסגעדריקט דעם וואונש, אַז עס זאָלען נישט פֿאָרקומען קיין שום פֿייערליכקייטען צוליב זײַן יובילעאום. אַב. קאַהאַן האָט ערקלערט דער י.ט.אַ.־פֿאָרשטעהער, אַז ער וועט דעם גאַנצען זומער פֿערברענגען אויף אַבּרויה אין זײַן זומער־ווילע.

לעזט און אַבאָנירט דאָס „לאָדזער טאָגעבלאַט"

פֿערקויפֿטע נשמות

שפּאַנענדער ראָמאַן

(102 פֿאָרטזעצונג)

אַ שוידערליכער אויסגעשריי האָט זיך אַרויסגעריסען פֿון האַננאַ'ס ברוסט, זי איז בלײַך געוואָרען, אַז די פֿירשטין וועט זי יעצט איבערגעבען דעם קעניג, זי האָט שוין געזעהען ווי זיך געפֿינט זיך דאָרט, און חיות־אָנשטאַלט, דאָס מאָל אָהן שום אויסזיכטען זיך פֿון דאָרטען אַרויסצוקריגען. עס האָט זיך איהר אויסגערופֿט, אַז פֿרײַמשינר, איהר געליבטער, וועט שוין קיינמאָל צו איהר נישט צוריקקומען. און יעצט, זײַענדיג איינע אַליין, פֿערלאָזט דורך אַלעמען, הילפֿלאָז און טויט מיד, האָט זי געטראַכט, אַז זי איז שוין אויף איינביג אַ פֿערלוירענע, אַז אַלץ האָט זיך כּאַר איהר געענדיגט.

אין אַ מינוט אַרום איז די פֿירשטין געשטאַנען פֿאַר איהר ריוואַלין, אָבער רעדען צו איהר האָט זי נישט געקאָנט. דאָס מיידעל איז געלעגען אַ פֿער'חלש'טע אויף דער אָטאָמאַנע, ווי זי וואָלט קיינמאָל פֿאַר זיך נישט געזעהען.

די פֿירשטין האָט אַ פֿינסטערען קוק געטאָן אויף האַננאַ'ן און אַנ'אונהיימליכער צאָרן איז אַדורך איהר לייב. זי האָט בעמערקט, אַז דאָס מיידעל איז פּאַקטיש די שענסטע נישט בלויז און גאַנץ פּאַריז, נאָר אפֿשר אויך און גאַנץ פֿראַנקרײַך. ווי אַ מלאך האָט זי אויסגעזעהען, אַזוי אַז ריוואַליזירען מיט איהר איז געווען זעהר שווער.

דאָס שעהנע פּנים פֿון דער פֿירשטין האָט זיך אוים־געקרומט, ווען זי האָט זיך אײַנגעבויגען איבער האַננאַ'ן, די הענד האָבען זיך בײַ איהר אײַנגעקרומטשעט, און פֿון די אויגען האָבען אַרויסגעשאָסען בלוט־דורשטיגע פֿונקען. נינעטאַ, וואָס איז אונבעמערקט אַרײַן, האָט אַ כאַפּ געטאָן די הענד פֿון דער רעמאַנישער פֿרוי.

— ווי אַזוי דרײַסטו זיך? — איז די פֿירשטין געבליבען אויסער זיך — לאָז מיך אָפּרעכענען זיך מיט דעם בעטשפּעניש. דאָס מיידעל שטעהט מיר אין וועג.

— גנעדיגע פֿירשטין, אַנטלויף איך נישט — האָט דאָס שעהנע דינסטמיידעל געזאָגט — מען קאָן נישט פֿאָראויס־זעהען, וואָס עס וועט זײַן. האַננאַ לעבעדיג, לעבערינגערהײַט, קאָן מעהר נוצען ברענגען. דער קעניג בעגעהרט זי געוואַלדיג.

— איך וועל זי ערמאָרדען. לאָז מיך צו רוה.

דאָס שווערע אָטעמען פֿון דער פֿירשטין איז איבערגעגאַנגען און אַ שווער כאָרכלען, ווען זי האָט געוואָלט, אַ האַלב־פֿער'חלש'טע, האַננאַ'ן אַ כאַפּ טון פֿאַר'ן האַלז, כּדי זי צו דערשטיקען.

אָבער נינעטאַ האָט זי אַוועקגעריסען. כאָטש די פֿירשטין איז געווען שטאַרק צורייצט.

— דו ביזט משוגע? — איז די פֿירשטין אויפֿגע־שפּרונגען אַ צווילדרעוועטע.

נינעטאַ האָט שטיל אַ זאָג געטאָן עטליכע ווערטער, וואָס האָבען קאָלאָסאַל געווירקט. דער פֿירשטינ'ס הענד זענען גע־בליבען, ווי געלײַמט.

האָט נינעטאַ באמת אַזוי שטאַרק רחמנות געהאַט אויף האַננאַ'ן?

— ניין, וועגען דעם האָט קיין רייד נישט געקאָנט זײַן. זי איז געווען אַזוי קאַלט און אָהן האַרץ, ווי איהר מאַדאַם, די פֿירשטין. דאָ זענען געווען אַנדערע סיבות, וואָס האָבען זי געשטויסען דערצו, אַז זי זאָל שטערען דעם פּלאַן פֿון דער פֿירשטין. לאַמבאַלאַ האָט עטליכע מינוטען געקעמפֿט מיט זיך, אָבער ווען נינעטאַ האָט איבערגע'חזר'ט איהר גע־הײַמניספֿול געבעט, איז די פֿירשטין געקומען צו זיך, זי האָט אַ שמייכעל געטאָן, ווי אַ טייוועל, וואָס האָט אַרײַנבעקומען אַ נײַ נשמה'לע.

— דו ביזט גערעכט, נינעטאַ, — האָט די שעהנע פֿרוי אַ זאָג געטאָן — עס וועט בעסער זײַן צו האָלטען דײַן עצה, האַננאַ קאָן זײַן זעהר נוצליך פֿאַר מיר. איך זאָג אָבער פֿאָר־אויס, אַז אַ לעבעדיגע פֿון מײַנע הענד וועט זי נישט אַרויס.

— איך וועל זעהען אַזוי צו מאַכען, אַז זי זאָל פֿאַר־בלײַבען אונזער אַנ'אַרעסטאַנטקע — האָט נינעטאַ שטיל געזאָגט — איך גיב מײַן קאָפּ, אויב איך וועל זי נישט אָפּ־היטען, אַזוי ווי די אײַזערנע מאַסקע אין דער באַסטיליע.

— שטילער, שאַ! — האָט די פֿירשטין אַנ'איבערגע־שראָקענע אויסגערופֿען — ווילסטו אפֿשר דאָס ראָזיגע שרעק־ליכע געהיימניש בעקאַנטמאַכען דער גאַנצער וועלט? און דעם דאָזיגען אײַנזאַמען שלאָס אַפֿילו איז זי נישט פֿולקאָם זיכער.

נינעטאַ האָט זיך אַ בויג געטאָן מיט הכנעה — אַ בעווײַז, אַז זי קאָן זײַן געהאָרכזאַם.

— וועק זי אויף — האָט די פֿירשטין זיך געווענדעט צו נינעטאַ'ן — איך וועל זי באַלד מיטנעהמען מיט זיך.

דאָס שטובּ־מיידעל האָט עטליכע מאָל אַ שלעפּ געטאָן האַננאַ'ן פֿאַר'ן אָרעם, און ווען דאָס האָט נישט געהאָלפֿען, האָט זי זי בעשפּריצט מיט קאַלט וואַסער. אַ שטיקער זופּ האָט זיך דערהערט. דאָס איז האַננאַ געקומען צו זיך. דער־נאָך האָט זי ווידער אַרויסגעלאָזט אַ ווילדער געשריי, רעדענדע העגריג, און וואָס פֿאַר'ע געפֿאַהר זי געפֿינט זיך.

— וואָס האָסטו אַזוי מורא? — האָט די פֿירשטין זי געפֿרעגט, סימולירענדיג אַ רחמנות־געפֿיהל, וואָס איז געווען זעהר ווײַט פֿון איהר — האָב נישט קיין מורא, האַננאַ, דו געפֿינסט זיך יעצט נישט און קעניגליכען שלאָס. איך אַליין

מער אויך אוים דעם קעניגליכען הויף, ווײַל איך לעב נישט בשלום מיט'ן קעניג, און אַזוי ווי איך דאַרף האָבען אַ פֿער־טרויאונגס־דינסט, וועסטו עס זײַן בײַ מיר. דערפֿאַר וועסטו האָבען אַ היים, מען וועט זיך מיט דיר גוט אומגעהן, און קיינער וועט זיך דערפֿון נישט דערוויסען..

האַננאַ האָט אַליין נישט געגלויבט איהרע אייגענע אויערען.

— דו קאָנסט זײַן שטאַרק צופֿרידען, וואָס איך האָב דיך געפֿונען — האָט די פֿירשטין צוגעגעבען מיט אַ שמייכעל — דער אַלטער קאַשטעלאַן האָט זיך דערוויסט, אַז דו ביזט אַנטלאָפֿען פֿון קעניגליכען אַנשטאַלט און ער האָט דיך געוואָלט ווידער איבערגעבען דעם קעניג. עס איז אַ גרויס גליק, וואָס דו האָסט געפֿונען און מיר אַנ'אויפֿזעהערין. קום יעצט מיט מיר אַראָפּ, דו וועסט שוין לענגער נישט זײַן פֿערשפּאַרט.

האַננאַ האָט שטאַרק געלײַמט, ווײַל זי האָט אַלץ גע־גלויבט, אַז די פֿירשטין איז פֿרײַמשינר'ס געליבטע, אַלזאָ דינגען בײַ דער פֿרוי, וואָס האָט זיך געפֿינען אין די אָרעמס פֿון איהר געליבטען?

האַננאַ'ן האָט זיך געוואָלט אויסשרײַען, אַז דאָס וועט קיינמאָל נישט פּאַסירען, אַז דאָס איז אונמעגליך. זי האָט זיך אָבער געכאַפּט, אַז איהר לאַגע איז זעהר אַ פֿערצווייפֿעלטע און עס בלײַבט איהר נישט קיין אַנדערער אויסוועג. זי האָט געגלויבט, אַז דער קאַשטעלאַן האָט זעהר שלעכטע כּוונות געגען איהר. קודם כּל האָט זי געוואָלט זעהען איהר געליבטען, כאָטש זי האָט געוואוסט, אַז דאָס וועט פֿאַר איהר זײַן זעהר פּײַנליך, ווײַל ער געהערט שוין צו אַנ'אַנדערער.

פּאַמעליך האָט זיך דאָס אומגליקליכע מיידעל אויפֿגע־הויבען און נאָכגעגאַנגען דער פֿירשטין, ווי אַ שעפּעלע, וואָס מען פֿיהרט צו דער שחיטה.

טרויעריגע געדאַנקען האָבען זיך איהר געפּלאָנטערט און מוח און זי איז געגאַנגען מיט אַ שווער האַרץ.

(פֿאָרטזעצונג קומט)

װאַרשאַ װערט אַלץ גרעסער און שעהנער

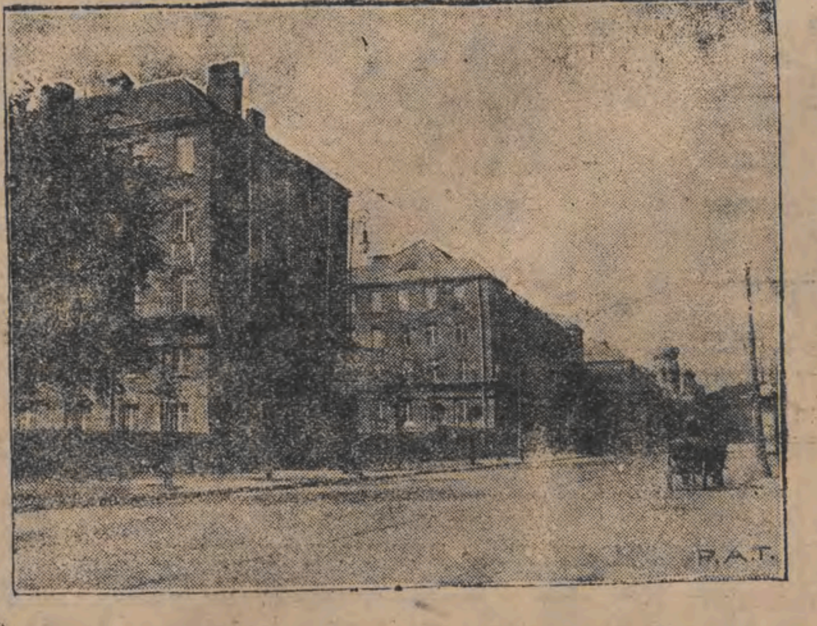

נייער בנין פון דער באַהן-דירעקציע אין פּראַגע (וואַרשאַ)

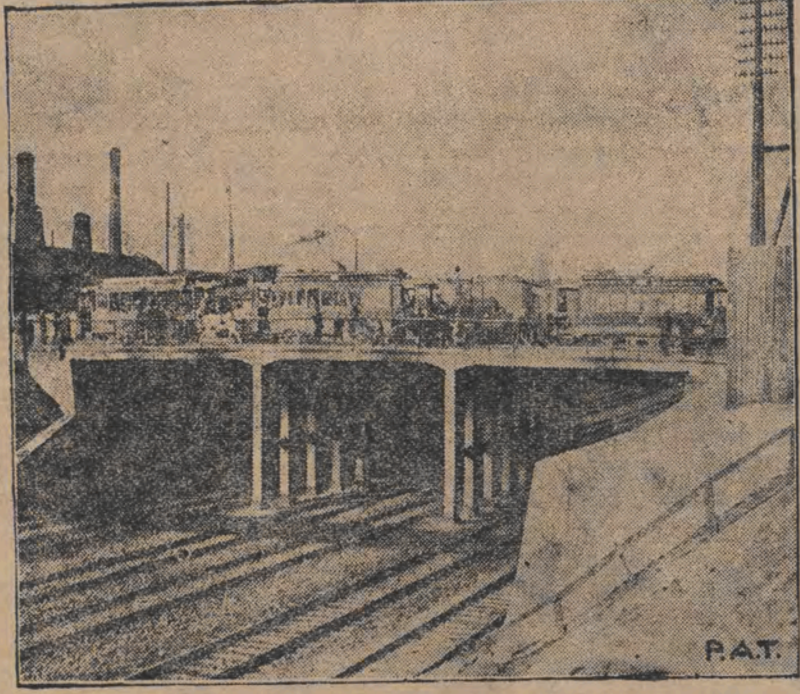

נייער באַהן-וויאַדוקט אין וואַרשאַ אויף טאַווואַראָווע גאַס

א קרבן פון דער ישיבה-פייערונג אין לובלין

אַן אויסטערלישע מעשה מיט אַ לעבעדיגען בר-מנן.

„לובלינער טאָגבלאַט" דערציילט:

צוליב דער פייערליכער ערעפענונג פון דער לובלינער ישיבה איז צווישען אַנדערע חניכה-געסט, אויך געקומען דער פּשעמישליאַנער יונגערמאַנטשיק משה'לע בערקעלהאַמער.

משה'לע בערקעלהאַמער איז קיין פאַר ברענטער חסיד נישט געווען, געקומען איז ער צוליב הרב שפּירא, וועלכען ער האָט גוט געקאַנט נאָך פון די צייטען; וואָס ער איז געווען רב אין גלינע, א שטעטעל ביי פּשעמישליאַני (מזרח-גאַליציען).

אין לובלין אין דער גרויסער ענגשאַפט און שטופּעניש, האָט זיך ה' בערקעלהאַמער שטאַרק צוהיצט און זייענדיג שטאַרק פערשוויצט, האָט ער זיך אָפּגעקיהלט מיט א דאָפּעל-פּאָרציע ליאָדעס, פון וואָס ער האָט בעקומען א לונגען-אָנצינדונג.

ער איז באַלד אהיימגעפאָהרען, אָפּגעלעגען עטליכע טעג און פאַר צוויי וואָכען זונטאָג איז ער געשטאָרבען.

וואָלט עס נישט מעהר געווען, ווי א טראַגישער ענין פאַר דער פאַמיליע פונ'ם פערשטאָרבענעם, מאַכט זיך אָבער אַזאַ מעשה:

דעם זעלבען זונטאָג ביינאַכט איז אין פּשעמישליאַני געווען נאָך א בר-מנן. און ווען איציקעל דער קרבן האָט זיך עלף ביינאַכט צוריקגעקעהרט פונ'ם הייליגען אָרט, צוקומענדיג צום טויער פונ'ם בית עלמין, האָט ער דערזעהן שטעהען פאַר זיך... משה'לע בערקעלהאַמער! דעם, וואָס ער האָט ערשט אין דער פריה אַליין מקבר געווען...

און כאָטש איציקעל קברן „ארבייט" שוין אין זיין פאַר עטליכע און דרייסיג יאָהר און, ווי ער פלעגט שטענדיג זאָגען, שרעקט ער זיך נישט פאַר קיין מתים, — איז ער דאָך אויס, 11 ביי-נאַכט פנים אל פנים מיט'ן מת, וואָס ער האָט ערשט הײַנט אַליין מיט זײַנע הענד מקבר געווען, — שטאַרק איבערראַשט געוואָרען, ממש פרחה נשמתו, און פאַר שרעק האָט ער נישט געקאָנט א וואָרט אַרויסרעדען... ה

— אוהר זענט דער קברן? ווייזט מיר משה'לע בערקעלהאַמער'ם קבר, — האָט זיך צו אוהם געווענדעט דער „מת"...

והקול קול ר' משה'לע...

און דאָס קול איז משה'לע בערקעל-האַמער'ס קול, וועלכען ער האָט גוט געקענט, מיט זיין צורה און בלאַנד בער דעל, ווי בעת לעבען...

מעהר געדענקט ער נישט. ווייל עס איז אוהם פאַר שרעק פון די הענד אַרויסגעפאַלען דער שווערער שטעקען מיט'ן לאַמטערן און ער איז געפאַלען אין חלשות...

ווען מען האָט אוהם אַראָפּגעבראַכט אין שטאָט אַריין (דער „מת" אַליין האָט אַלאַרמירט די נאָהענטסטע קריסט-ליכע שכנים פונ'ם בית עולם...) און ראַקטפירים האָבען אוהם אָפּגעמונטערט האָט ער נאָך אַרויסגערעדט עטליכע אָפּ-געריסענע ווערטער:

מחילה בעטען... ר' משה'לע בערקעל-האַמער... אוודאי שלעכט מקבר געווען... און באַלד דהאָט ער אינגאַנצען פערלוי-רען דאָס לשון מיט'ן דת ר"ל...

און א שווערען צושטאַנד האָט מען אוהם אָפּגעפיהרט קיין לעמבערג.

וואָס שייך דעם „געהענגדען מת", האָט זיך אַרויסגעוויזען פאָלגענדעס:

דער פערשטאָרבענער משה'לע בער-קעלהאַמער שטאַמט פון ראַדזימין, וואו ער האָט אַך עלטערן און א צווילינג-ברודער, נטע'לע בערקעלהאַמער.

מיט זיין פרוי האָט ער חתונה געהאַט דורך א ליבע, אויף וועלכע זיינע על-טערן האָבען צוליב יחוס-טעמים נישט געוואָלט געבען זייער הסכמה.

משה'לע האָט זיך אָבער דערפון נאָר נישט געמאַכט און נעגען די עלטערנ'ס ווילען חתונה געהאַט. אויף זיין חתונה איז קיינער פון זיין פאַמיליע נישט גע-ווען.

און אַזוי האָט ער אָפּגעלעבט פיער יאָר נאָך דער חתונה, ער האָט קיין שום פערבינדונג נישט געהאַט מיט זיינע על-טערן און נישט מיט זיין גאַנצער פאַ-מיליע, וואָס האָבען אוהם אַלץ נישט גע-קאָנט מוחל זיין דעם נישט יחוס'דיגען שידוך...

ערשט, ווען משה'לע איז שוין גוט שלאַף געווען, האָט זיך דערפון דער-וואוסט זיין צווילינג-ברודער נטע'לע און אָהן דעם וויסען פון די עלטערן באַלד אַוועק צו זיין ברודער קיין פּשעמישלאַ-ני...

אנגעקומען אהין איז ער זונטאָג ביי-נאַכט, שוין לאַנג נאָך דער לויה...

צו די פערהאַסטע מחותנים, וועמען ער האָט איצט אויך בעשולדיגט אין זיין ברודער'ס אומגליק, האָט ער נישט גע-וואָלט אַריינגעהן און בעשלאָסען אַרויס-צוגעהן גלייך אויפ'ן הייליגען אָרט, זיך אויסוויינען אויפ'ן פרישען קבר פון זיין ברודער און אוהם איבערבעטען פאַר דע ספּיז-איצטיגען רונז...

אַרויפקומענדיג אויפ'ן הייליגען אָרט, האָט ער נישט געוואוסט, וואו צו געהן, און דערזעהענדיג דעם קברן, האָט ער פשוט געוואָלט זיך ביי אוהם פרעגען, וואו עס איז זיין ברודער'ס קבר.

יענער ווידער, צוליב נטע'לעס שטאַר-קער עהנליכקייט אוי'ם אויסזעהן, און אויך אין דער שטימע צו זיין פערשטאָר-בענעם ברודער (צווילינג ברודער!) האָט ער אוהם אָנגענומען פאַר'ן פערשטאָר-בענעם...

די יודען אין האנאלולו

(ענדע פון זייט 3)

מיט צו אראַנזשירען עהנליכע יודישע צוזאַמענקונפטען. די מיליטערישע און ציווילע רעגירונג סימפּאַטיזירט זעהר שטאַרק מיט דער דאָזיגער בעוועגונג. די קריסטליכע גייסטליכע האָבען אויך צוגעזאָגט זייער הילף.

פון אויבענדערמאַנטען איז צו זעהן, אַז מען וואָלט זעהר לייכט געקאָנט אָפּ-שטעלען דעם אַסימילאַציע-פּראָצעס פון די האנאלולער יודען. אַלץ, וואָס איז נויטיג, איז איניציאַטיוו און אויפ-קלעהרונג.

טראָץ דער טרויעריגער לאַגע, וואָס דער פונק יודישקייט, וואָס האָט אָנגע-הויבען ברענען, געקאָנט פערוואַנדעלט ווערען אין א בעוועגונג, וואָס וואָלט פעראייניגט אַלע יודען פון האנאַלולו אלס פרייע און שטאָלצע יודען, אָבער פאַר דעם צוועק איז נויטיג די נעהעריגע פירערשאַפט. (יט"א).

העלענאוו

לויט דער איניציאַטיוו פון דעם קרייז-ראַט פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען פון גייסטיגע אַרבייטער און פון דעם זשורנאַליסטען-סינדיקאַט ווערט ד. 20 יולי ד. י. פאַרקומען

א זומער-רעדוטע

מיט א פערשידענאַרטיגען פּראָגראַם וואָס ווערט בעשטעהן: פון פאַנטען-לאָטעריע (יעדער לאָס געווינט)

א קאָנקורס מיט פּרעמיעס פאַר די שענסטע קליידער און פאַר די שענסטע טענץ. אַרטיסטישע אַרויסטרעטונגען. בענגאַל. פייער און א סך אַנדערע איבעראַשונגען.

קומט אויף דער רעדוטע! ארקעסטער אונטער דער ליטונג פונ'ם דיר. טעאַדאָר רידער. קומט אויף דער רעדוטע!

בעמערקונג: אין פאַל פון א אונגינסטיג וועטער, קומט די זומער-רעדוטע פאַר דעם 27 יולי.

בעמערקונג: אין פאַל פון א אונגינסטיג וועטער, קומט די זומער-רעדוטע פאַר דעם 27 יולי.

דרוקזאַכען

אַלערליי

ווערען שנעל און פּראָמפּט אין דער פיינסטער אויספיהרונג און נייעסטע שריפט אויסגעפערטיגט ביליג

קלעפּסידרעס

ווערען אין פערלויף פון 1 שעה געדרוקט און אויסגעקלעפּט אין דער גאַנצער שטאָט

בוכדרוקערײ

ע. און מ. האַמבורסקי

פּיעטריקאָווער 16, טעלעפאָן 47-100

לעזט און אבאָנירט

לאָדזשער טאָגעבלאַט

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

זאַוואַדזקאַ 1.

נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער

קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָנישע און נערוועז-קראַנקהייטען.

קוואַרץ לאַמפּ-עלעקטרישער הייל-קאַבינעט-קאַסמעטיק

טעגליך פון 8 אַ זייגער פריה ביז 9 אָוונט

זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג

בעזונדער וואַרטע צימער פאַר פרויען

וויזיט 3 זלאָטעס

מעכאַנישע שלאָסערײ און ווייסערײ

J. Reder, Łódź

Konstantynowska 11 (róg Zachodniej)

כ'נעם אָן פערשידענע שלאָסערײ-אַרבייט און אויטאָגענישע שווייסונגען אונטער גאַראַנטיע.

פּריוואַט-וואוינונג גדאַנסקאַ 20. וו. 17.

דײַטשע

האַנדעלס-קאָרעספּאָנדענץ

ערלעדיגט דאָס ביוראָ „אַרגוס"

זאַכאָדניאַ 36

טעלעפאָן 47-108

זייד ווייסע געשפּולטע

13 זל. פּער קילאָ. נוצליך צו פּלאָטירען שקאַר-פּעטען, אויך נוצליך אויסצואַרבייטען בענדער און סוועטערס ווי אויך צו אַנדערע צוועקען. פּאַנסקאַ № 9 פראָנט 1 שטאָק וו. 6.

אַ האַלב פראָנטאָווע געוועלב

מיט אַ בעזונדערע וויסטאַווע זאָפאָרט איבער-צוגעבען אין צענטרום דער שטאָט אין געגענד פון פּל. וואָלנאָשטשי ביז פּאָלודניאָוואַ. צו ער-פאַהרען אין אַדמיניסטר. אונטער אָפערטע „K".

ס'איז געפונען געוואָרען

אַ דאַמען-האַנד-בײַטעל מיט אַ שאַל. אָפּצונעמען געגען אַנאָנס-קאָסטען ביי י. זילבערבערג, זאַוואַדזקאַ № 19

א האַלב לאָקאַל

אין צענטרום פון שטאָט, פּאַרטער. פראָנט, מיט ביוראָ-איינריכטונג, שרייב-מאַשין און טעלעפאָן זאָפאָרט צו פערדינגען אויף אַ ביוראָ. זיך צו פערשטענדיגען פּער טעלעפאָן 47-108.

א נייע נעה-מאַשין

פון דער פירמע „זינגער" איז צוליב אָפּרייזע געלעגענהייטליך צו פערקויפען. צו ערפאַהרען אין דער אַדמיניסטראַציע.

צו וואָס זאָלט איהר ליידען

פון שווייס פון די פיס פון וועלכען די הויט קריכט אָפּ און עס מאַכט זיך ראַנעס און פון שלעכטען ריח. וואָס קיין מענש קען נישט שטעהן נעבען אייך, אין פון אָדציסקעס, אַז אין 2 טעג קענט איהר דאָס בעזייטיגען נו-צענדיג דעם פּראָשעק און פּלאַסטער ראַדיקאַל מיט מיינעם סטעמפּעל. פּרייז 30 גראָשען. צו בעקומען נור ביי דעם צייטונגס-פערקויפער אַלטע שטאָט 1, וועלניאַרן און אויך ביים צייטונגס-פּערטויפער צעגיעלניאַנאַ 37 נעבען אייערגעוועלב. א-יך אַ גוט מיטעל צו וואַנצען גאַראַנטירט זעהר גוט. געדענקט דעם אַדרעס.

Syndykat ostateczny masy upadłości firmy „Łódzka Łuszczarnia" ogłasza że ma de wydzierżawienia łuszczarnię i kaszarnię w Łodzi, Św. Jakóba 16. Oferta do dnia 28 b. m. złożyć do kancelarji adwokata Jasieńskiego przy ul. Plotrkowskiej 88. 2344

הולך בתום ילך בטח, ומעקש דרכיו יודע

גויל אלו רקיעי, קני כל חורש תא:

דיו אלו ימי וכל מי בנישו תא:

דירי ארעא ספרי ורשמי רשו תא:

קענען נישט איבערגעבען דאָס רע-יעלקייט פון דער אַלט-בעוואוסטער רעכטסקאָנסולענטען-ביוראָ פון ה'

מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17

(זאַכאָדניאַ 52) טעל. 79-148

וואו עס ווערט פּינקטליך ערלעדיגט, געוויסענהאַפט געשריבען אַלערליי ביטעס: ציווילע, קאַרנע, האַנדלאָווע אַפּעלאַציעס, אַדוואָלאַניעס, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, וועגען דירות אין אורזשאָנד ראַזיעמטשי. ווי אויך איבער-זעצונגען אין אַלע שפּראַכען, מיט אַכטונג

ד. מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17

וויכטיג פאַר דאַמען!

מאַכט איך די עלעגאַנטסטע דאַמען-היטע נאָך דער לעצטער פּאַריזער מאָדע און די עלטעסטע היטע איבער-אַרבייטע איך אויף גענצליך נײַ. געדענקט די אַדרעס:

פאַר נאָר 2.50 זל.

23 זאַוואַדזקאַ 23

בעמערק.: נײַ היטען די לעצטע נייהייטען אין פּיינער בילינער אויספערטיגונג 50 פּראָצ. ווי איבעראַל.

„TCLA"

אַבאָנעמענטס-פּרייז: ... אַנאָנסען-פּרייז: ... [illegible]

Redaktor-wydawca B. Hamburski

Tłocznia: B. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 86.